

Harmanecké noviny

Spoločenské noviny zo života občanov a histórie obce Harmanec

Jún 2023

Ročník XVII.

Číslo 2

Prázdninová sloboda

Prázdniny. Každý v rodine má o nich inú predstavu. Deti očakávajú týždne slobody, zábavy a možno nezabudnuteľných chvíľ. Rodičia to majú inak. Tiež sa tešia, že odbudne kolotoč školy a krúžkov a iných povinností s deťmi, ale zároveň to budú týždne, ktoré bude treba naplávať, zorganizovať, zabezpečiť. Vedia, že udržať deti v aktivite, aby nesedeli pol dňa za počítačom, či dostať ich počas celého leta do postele v normálnom čase, bude zase vyžadovať nadmerné úsilie.

Páči sa mi jeden nápad, nie je z mojej hlavy, ale možno vám pomôže. Mohol by to byť kľúč k úspechu, ako to všetko prežiť a nezblázniť sa.

Na veľký formát papiera nakreslite tabuľku prázdninových týždňov a nechajte deti, aby vám pomohli. Kalendár umiestnite tak, aby doň mohli kresliť aj menšie deti.

Spoločne naplávať tábory, návštevy u starých rodičov, spoločnú dovolenku. Do zálohy naplávať aj čas ničnerobenia alebo voľno. Dajte deťom príležitosť rozhodovať o niečom. Nech naplávu najbližší výlet, zbalia si svoje veci, spočítajú náklady na výlet. Nech sa po malých krôčikoch učia, že aj ten letný oddych niečo stojí.

Vybavte im „prespávačky“ u starých alebo u kamarátov. To deti zbožňujú a vy si môžete urobiť čas pre seba. Veď aj vy máte dovolenku.

A zaspomínajte si na vaše prázdniny. Určite sa tam objavia aj spomienky na prekročenie pravidiel, neskoré príchody domov, veľké smiechy pod perinou u kamarátov, spanie vonku pod hviezdami a porušovanie zákazov rodičov. To už nemusíte plánovať, to si vyriešia samé deti. Vy im to len skúste dovoliť. Dovoľte im objaviť, čo je to prázdninová sloboda.

Prajem deťom krásne prázdniny a rodičom pokojnú dovolenku.

Iveta Roháčová, šéfredaktorka

VÁŽENÍ A MILÍ SPOLUOBČANIA!

Všetok náš harmanecký život sa nielen v uplynulých rokoch, ale aj nedávnych desaťročiach odohrával na pomerne malom katastrálnom území, ktoré v začiatkoch obývalo len niekoľko sto ľudí.

Dnes má naša obec Harmanec približne 850 obyvateľov, rozrástla sa o nový bytový dom v hodnote viac ako tri milióny eur a naša dlhá cesta administratívy k jeho získaniu sa blíži k záveru. Konečne sa môžeme dívať dopredu a podať nové žiadosti do dotačného systému na nové realizácie s finančnou podporou štátu.

Výzvou pre nasledujúce obdobie je pre obec rekonštrukcia chodníkov a oprava miestnych komunikácií. Stav chodníkov je občanmi vždy citlivo vnímaný a často je terčom kritiky.

Celá koncepcia je už spracovaná a v prevažnej miere ide o finančne náročné investície, obcou z bežných prostriedkov nerealizovateľné.

Z dôvodu prehodnotenia nákladovosti bolo ešte v novembri 2022 ukončené rozpočtové spracovanie projektovej dokumentácie na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci Harmanec“.

Ide o rekonštrukciu všetkých chodníkov a miestnych komunikácií v obci a zároveň aj o výstavbu spevnenej plochy medzi budovami č. 16 a 19 pre potreby občanov našej obce. Samozrejme, že čakáme na výzvu a po prijatí žiadosti ministerstvom podnikneme všetky kroky k uzavretiu zmluvy medzi ministerstvom a obcou a pri nadobudnutí ďalších finančných zdrojov z prostriedkov Európskej únie bude daný do realizácie. Celá záležitosť je stále prioritne sledovaná. Dobre vieme, že takmer všetky naše chodníky potrebujú väčšiu opravu.

Kedy sa podarí získať prostriedky na rekonštrukciu (ide o čiastku cca 450-tisíc eur), je dnes ťažko povedať. Treba chápať, že nielen Slovensko, ale aj celá Európa pociťuje dôsledky hospodárskej krízy, takže zdrojov je všade málo a to sa odráža aj na ich poskytovaní.

Obec urobila v danej (a nielen v tejto) oblasti týkajúcej sa jej rozvoja maximum, čo mohla. Verme, že sa naše ciele postupne podarí naplniť. Preto si chráňme to, čo máme.

V období od júla do konca septembra sa okrem pracovných porád a pracovných rokovaní s poslancami sústreďujeme na prípravu rozpočtu na rok 2024 s výhľadom na roky 2024 – 2026. Musím konštatovať, že pracujeme s číslami, ktoré nám spôsobujú vrásky na čele, pretože nenaplníme príjmovú časť nášho rozpočtu, čo má za následok neustále bilancovanie prevádzkového chodu obce.

Súčasná hospodárska kríza sa prejavuje aj v tejto oblasti. Rozpočet obce ju pociťuje predovšetkým v znížení podielových daní, čím sú aktivity v obci obmedzované. Cítíme to najmä na prevádzkovaní školy, pretože ju ako

zriaďovateľ dotujeme. Čo sa týka väčších opráv školy, už nie sme schopní investovať z vlastných finančných zdrojov. Celkové príjmy obce v porovnaní s predchádzajúcim obdobím výrazne poklesli. Samozrejme, dopady krízy vidieť najmä na ľuďoch. Badať väčšiu uzatvorenosť rodín a nižšiu spoluúčasť na spoločenskom živote obce.

Som si vedomá zodpovednosti za kvalitu života našich obyvateľov. Plne stojím za rozhodnutiami a finančnými konsolidáciami našej obce. Na splnenie požiadaviek občanov nebude priestor, ale ubezpečujem vás, že Harmanec dostane nové impulzy a inšpirácie. Na to, aby sme mali našu obec krajšiu a modernejšiu, budeme potrebovať pomoc vás všetkých, bez ohľadu na osobné sympatie či antipatie. Ak to naozaj myslíme s našou obcou vážne, musíme pracovať spoločne. Nerozdeľujme sa, ale spájajme v prospech dobrej veci. Pracujme pre našu obec.

Chceme obec, ktorá je príťažlivá na bývanie s možnosťami na oddych a zábavu, ktorú poskytujú naši podnikatelia, atraktívnu obec pre návštevníkov, ekonomicky zaujímavú pre podnikateľov, ale aj obec ako bezpečný domov pre starousedlíkov a nových občanov. Chceme zabrániť odchodu ľudí z obce. Našou snahou je konať tak, aby sme tu udržali najmä mladých vzdelaných ľudí a využili ich potenciál doma.

Veľa sa v poslednej dobe rozpráva o spolupráci. Ja som optimista a verím, že spolupráca je korektná, konštruktívna a v prospech ľudí, ktorí v obci žijú. Verím, že naše ciele sú spoločné a tento spoločný záujem ma vedie k tomu, aby som verila v podporu občanov pri hľadaní takých riešení, ktoré pomôžu priblížiť našu obec k tým krásnym kútom nášho krásneho Slovenska.

Sme zameraní na udržanie mladých ľudí v obci a prehĺbenie úcty k seniorom. Naša obec sa snaží byť ústretová k deťom a mladým rodinám, naplniť právo na bezpečný život, dať jasnú koncepciu rozvoja na najbližšie roky a v neposlednom rade zabezpečiť korektnú komunikáciu pre občanov. Pozíciu starostky vnímam ako službu ľuďom tejto obce. Púšťam sa do každej investičnej akcie s nádejou a radosťou, aby sme obci vdýchli život nových rozmerov. Konštruktívnosť, otvorenosť a hlavne odbornosť, to sú hodnoty, ktoré si ctím a vážim. Mojou snahou je slúžiť občanom aktívne. Snažíme sa na obecnom úrade pracovať kolektívne, efektívne, poctivo a tvorivo. Pri každom rozhodovaní máme na zreteli všeobecné dobro a chceme postupovať múdro, vo vzájomnej úcte a s rešpektom jeden k druhému. Harmanec nám je všetkým dobrým domovom.

Ďakujem všetkým občanom, ktorí to cítia rovnako a záleží im na prostredí okolo svojich domovov a sami si ho skrášlia. Vážim si pomoc všetkých, ktorí sa aktívne zapájajú do našich obecných slávností.

Prajem vám všetkým pekné leto, krásne počasie počas spoločných dovolení s vašimi rodinami.

Henrieta Ivanová, starostka obce Harmanec

22. apríl bol ako Deň Zeme prvýkrát slávený v roku 1970. Od roku 1990 sa stal Svetovým dňom Zeme. Ide o ekologicky motivovaný sviatok, upozorňujúci ľudí na dôsledky ničenia životného prostredia a sprevádzaný celosvetovou diskusiou o možných riešeniach, ako zabrániť znečisteniu planéty. Aj u nás je to téma, ktorú začíname brať veľmi vážne. Nielen v školách, ale vo všetkých odvetviach spoločnosti. Je potrebné si uvedomiť, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatelné a aká dôležitá je téma ochrany životného prostredia.

Symbolicky na Deň Zeme

S myšlienkou vyupratovať naše okolie domu sme sa pohrávali už dlhšiu dobu. Som rada, že sa nám ju podarilo zrealizovať symbolicky na Deň Zeme 22. 4. 2023.

Počasie nám prialo a my sme sa s chuťou a radosťou pustili do práce. Pred bytovým domom sa rozdelili úlohy, kto čo spraví. Chlapi začali s odkopávaním svahu, zväčšovali priestor pre spoločné posedenie. Ženy vyhrabávali trávnu a lístie zo svahu. Vyčistil sa priestor aj okolo oporného múra. Vysadili sa kvietky aj bylinky do skalky, ktoré skrášľujú spoločné okolie. Do všetkých prác sa zapojili naši najmenší - detičky, ktorí vyzbierali aj odpadky v okolí. Odpadky následne vytriedili do smetných košov a zároveň si prehľbovali, upevňovali poznatky o separovaní odpadu.

Akcia zaujala aj okoloidúce deti, ktoré tiež priložili ruku k dielu. Každý kto mohol, pomohol.

Spoločne sme strávili pekné chvíle, porozprávali sme sa, zasmiali a zároveň vytvárali dobré susedské vzťahy.

Dúfam, že o rok sa stretne opäť a vytvoríme z toho tradíciu a uvaríme si aj gulášik, pri ktorom si na záver posedíme.

Ďakujem všetkým zúčastneným za pomoc a dúfam, že o rok nás bude ešte viac. Veľká vďaka patrí ale aj tým, ktorí sa počas celého roka starajú o naše okolie. Poďakovanie patrí aj obci Harmanec za zapožičanie náradia.

Viem, že sme neboli jediní, ktorým záleží na svojom okolí, upratovalo sa aj na iných dvoroch. Tak sa tešíme na budúci rok. Stretne sa 22. apríla.

Radka Uhorskai a ostatní brigádnici

Foto: Radka Uhorskai

Takmer všetko vo vlastnej réžii

Sviatok MDD sme tento rok poňali viac osobne a spoľahli sme sa na svoje sily a chuť niečo pre detičky spraviť aj vo vlastnej réžii. Všetci vieme, že obce bojujú o každú korunku, a preto sme sa rozhodli, že budeme improvizovať a skúsime urobiť všetko preto, aby deti boli spokojné aj s tým, čo dokážeme zabezpečiť sami bez nejakých veľkých finančných nákladov. A podarilo sa. Počasie bolo ideálne. Deti prichádzali s pozvánkami a ešte sme ich označili náramkami, to aby sme vedeli, že sú naše, a že si môžu užívať krásny deň do sýtosti. A veru si užívali všetko - kopec hier, zábavných aktivít, ale aj nových objavov.

Tvorivé dielne mali pred rokom úspech, tak som si znovu

zobrala na starosť túto krásnu tvorivú disciplínu. Nakúpili sme všetko potrebné pre šikovné rúčky detí - korálky, sadrové odliatky, farby, fixy, omaľovánky. A vďaka Viki a Vivien, mojim úžasným pomocníčkam, si deti vyrábali rôzne náramky, vymaľovávali sadrové odliatky, omaľovánky s detskými motívmi, tvorili si rôzne kreatívne makety, ktoré spájali, lepili a zdobili. Svoju fantáziu a tvorivosť využívali aj pri maľovaní látkovej tašky. A všetci sme si užívali šikovnosť a kreativitu detí. Veľmi milá bola aj pani, ktorá maľovala na tvár detí všetko, čo si želali.

Nové zážitky čakali deti v telocvični. Vláčik, na ktorom sa dalo naozaj previezť, zábavné automaty, ktoré boli v prevádzke bez prestávky a deti si ich skutočne užívali. **To všetko vďaka pánovi Antonovi Palušovi, ktorý ponúkol sprevádzkovať v našej telocvični automaty a vláčik pre najmenších. A nielen to, pridal ešte aj dobroty a**

Tvorivé dielne

Maľovanie na tvár

Atmosféra v telocvični

Záchranári

sladkosti pre naše deti. Veľmi si to vážime. O to, aby v ten deň bolo všetko v pohybe a v poriadku, sa postaral Maroš Pohančaník a Tomáš Grajzer, ktorý pomáhal pri všetkom, čo bolo treba.

Strelba na terč zo vzduchovky na škôlkarskom dvore bola v réžii Janka Roháča a Petra Vaníka, ktorý vždy a rád pomôže. Streljali nielen deti, ale aj niektorí oteckovia medzi sebou súperili. Nechýbali ani rôzne športové aktivity na multifunkčnom ihrisku, ktoré zastrešili Janko Krajčík a Peťo Chladný, aj Peťo Lachký pomáhal.

V spoločenskej miestnosti obce si deti mohli vyskúšať na nafukovacej figuríne, ako podať prvú pomoc v krízových situáciách. Hravá a zároveň edukatívna aktivita pre deti.

Čerešničkou na torte pekného dňa bola penová šou, o ktorú sa postarali členovia **Dobrovoľného hasičského**

zboru Dolný Harmanec. To bol osviežujúci, veselý a mokrý záver sviatočného dňa. Počas celého dňa mali deti možnosť dostatočne piť, kto bol hladný, najedol sa chutnej pizze, ktorú sme dostali za dobrú cenu od **Mateja Palúša z miestnej pizzerie II Porto.** Aj **sladkosti bolo neúrekom.** Prispeli k tomu aj **Potraviny Očko** a **pán Miroslav Beháň z Dolného Harmanca.** Atmosféru na škôlkarskom dvore nám spríjemnil **Ivko Dlhoš,** ktorý sa staral o dobrú hudbu, aby bolo všetkým veselšie.

Ďakujeme všetkým sponzorom a všetkým ochotným ľuďom, ktorí prispeli akoukoľvek pomocou k takémuto krásnemu priebehu oslavy Dňa detí v našej obci.

Ďakujeme pani starostke, poslancom, zamestnancom obce za vydatený a pekný deň venovaný všetkým našim deťom.

Katarína Dlhošová, Viki a Vivien

Pizza chutila všetkým

Foto: Ing. Miroslav Mališka

Penová šou na záver

Strelba zo vzduchovky

Hry na ihrisku

Hasiči znovu zabodovali

Srdečná oslava

Je peknou tradíciou v našej obci, že sa patrične oslavuje sviatok matiek, darkýň života. Byť matkou je vzácnosťou. Žiaľ, nie každá žena ju dostane do vienka. Škoda, že bývalý sviatok MDŽ odchádza do zabudnutia. Ten vzdával hold všetkým ženám, lebo si to naozaj zaslúžia pre svoju pracovitosť, obetavosť, láskavosť, svedomitosť a veľký prínos pre našu spoločnosť. Aj vám patrí veľká úcta a vďaka.

Vrátim sa k oslavám Dňa matiek v našej obci. Veľký obdiv si zaslúži pani starostka, pracovníci OÚ a poslanci, ktorí vytvorili úžasnú atmosféru, ktorou vyjadrili prítomným mamičkám patričnú poctu. Je veľkou škodou, že tejto peknej oslavy sa zúčastnilo málo matiek.

Pani starostka pekným príhovorom vyjadrila svoj obdiv a poctu ženám – matkám, ktoré sú zárukou ľudskej existencie. Všetci dobre vieme, aká je finančná situácia všade na Slovensku, preto sa oslava zaoberala bez profesionálnych umelcov. A to bolo celkom vyhovujúce. O hudobný program sa postaral harmonikár Ing. Jozef Jankov so sprievodným gitaristom, naším Mariánom Pohančaníkom.

Obaja sa celkom vyrovnali profesionálom. Neverili sme, že náš Mariánko je taký skrytý talent. V jeho podaní zaznela obľúbená Hallelujah perfektne.

Pán Jankov sa prejavil ako vynikajúci harmonikár a spevák. Aj keď mal vraj problém s hlasivkami, necí-

tili sme to. Výdatne mu pomáhali všetky účastníčky a nechýbal ani tanec. Pán Jankov povedal pekné vyznatie Harmancu a jeho okoliu. Je veľkým cestovateľom a navštívil veľa krajín. No naše okolie považuje za najkrajšie na celom svete. Vážme si to a snažme sa ho patrične zveľaďovať.

Tohtoročná oslava bola výnimočná. Všetkým mamičkám sa veľmi páčila. Pri odchode sme dostali krásne ruže a vkusne zabalený koláčik.

Ešte raz všetkým organizátorom a domácim umelcom patrí veľké **ĎAKUJEME**. Oslava bola veľmi srdečná.

Na mamičky a starké nezabudli ani pani učiteľky s detičkami z materskej a základnej školy. Pripravili si pre ne krásny program a školáci aj pohostenie.

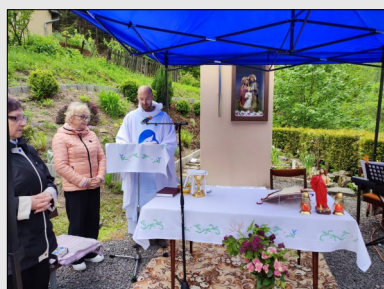
Z. Roštárová

Deň matiek pri kaplnke

Už štrnásť rokov krásli vstup do doliny Cenovo Kaplnka Sv. rodiny. Okoloidúci si tam môžu posediť na slnku, alebo naopak v tieni počas horúčav, započúvať sa do žblnkotania priľahlého potoka či nabrať duchovnej posily počas modlitby.

Vo vianočnom období je to zase miesto vhodné na uloženie Betlehemskeho svetla.

Práve tento náboženský rozmer naplno využívajú veriaci v polovici mája, obvykle na Deň matiek, keď sa tu už tradične koná svätá omša.

Aj v tomto roku, 14. mája o 11. hodine, sa stretli na svätej omši pri Kaplnke Sv. rodiny veriaci. Pre istotu bol ako vždy postavený prístrešok, zabezpečené ozvučenie, starostlivo upravené kvetinové okolie, ale aj priestor pri oltári. Počas svätej omše, ktorú celebroidal náš pán farár Pavol Lojan, veriaci duchovne pookriali a vytvorili jednotné spoločenstvo. Čas na priateľské rozhovory bol v závere stretnutia, pričom sme sa mohli ponúknuť z pripraveného občerstvenia.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa na príprave a samotnom priebehu tohto stretnutia akýmkoľvek spôsobom podieľali.

Foto: Ing. Miroslav Mališka

Lenka Mališková

O Z N A M

Oblasťný výbor Banská Bystrica a ZO SZPB Harmanec pozývajú nielen svojich členov, ale aj obyvateľov Harmanca a Dolného Harmanca na:

Stretnutie generácií v Kališti, ktoré sa uskutoční dňa 12. augusta 2023.

Záujemci nahlasujú sa do konca júla 2023 v kancelárii na Obecnom úrade v Harmanci a v Dolnom Harmanci.

Do tohto termínu je potrebné uhradiť aj poplatok za účastníka vo výške 8,- Eur. V tejto sume je doprava a občerstvenie.

Čas odchodu autobusu z Dolného Harmanca a Harmanca do Kališťa bude približne o 8.00 hod.

(upresníť oznamom v obecnej nástenke).

Tešíme sa na stretnutie v Kališti.

Predsedička ZO SZPB *Kristína Beňová*

Obce Harmanec, Dolný Harmanec a ZO SZPB Harmanec oznamujú:

Spomienkové stretnutie k 79. výročiu SNP na Krížnej

sa uskutoční dňa 19. augusta 2023.

Pokyny k tejto udalosti budú pred termínom oznámené.

...V dedinke, v ktorej som bol ja, vôbec nemali vybudovanú školu. Deti sa učili pod holým nebom na lúke. Ale prekypovali šťastím. Po návrate domov vidím u nás v krásny slnečný deň prázdne ulice. Zaspomínam si na moje detstvo, na ulice plné hrajúcich sa detí. Dnes máme všetko. Len tie ulice sú prázdne. A naše decká, sú ozaj šťastnejšie ako kedysi?...

KEŇA

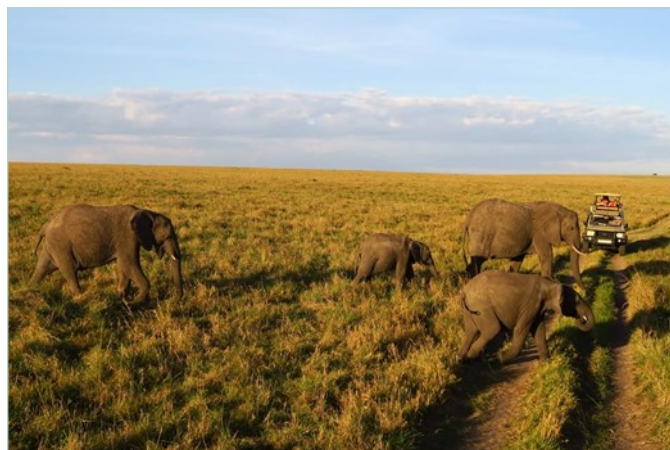
V jednom z knižných sprievodcov o Keni som raz čítal, že v Národnej rezervácii Maasai Mara môžete zažiť to najlepšie safari na svete. Taktiež sa tu odohráva veľkolepé divadlo, ktoré my nazývame veľká migrácia. Snom každého cestovateľa po Afrike je vidieť „veľkú päťku“ (lev, leopard, slon, byvol a nosorožec). Aké je to v skutočnosti na safari v Keni?

Maasai Mara je pomenovaná na počesť pôvodných obyvateľov Masajov. Masajovia žijú aj dnes pre nás v primitívnych podmienkach, v jednoduchých domčekoch a mnohopočetných rodinách. Živia sa väčšinou tradičným pasením dobytky. Sú však veľmi čisto oblečení, pre Afriku typicky, v odtieňoch všetkých krikľavých farieb. A k tej chudobe, áno, je tu a je nespochybniteľná, aj keď Keňa je v Afrike jedna z tých vyspelejších krajín. V dedinke, v ktorej som bol ja, vôbec nemali vybudovanú školu. Deti sa učili pod holým nebom na lúke. Ale prekypovali šťastím. Po návrate domov vidím u nás v krásny slnečný deň prázdne ulice. Zaspomínam si na moje detstvo, na ulice plné hrajúcich sa detí. Dnes máme všetko. Len tie ulice sú prázdne. A naše decká, sú ozaj šťastnejšie ako kedysi? Alebo ako tie chudobné, v hline sa hrajúce v Afrike? Nevie, mám z masajskej dediny zmiešané pocity...

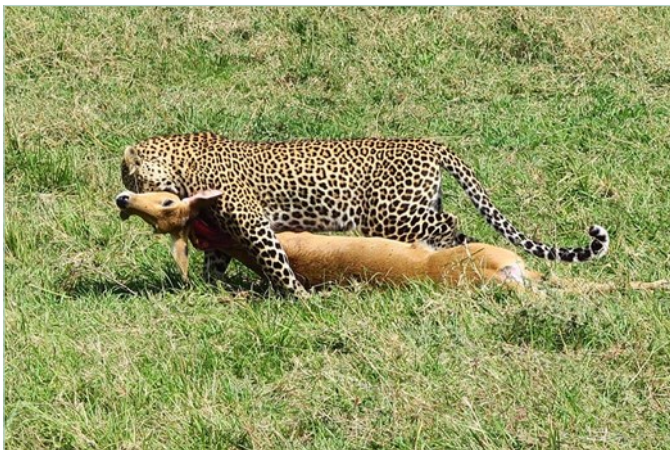
Slnko v Keni vychádza a zapadá približne v rovnakom čase, deň a noc sú približne rovnako dlhé. Skôr ako zapadne v prvý večer môjho pobytu na safari, vidím prvého člena „veľkej päťky“. Je ním slon. Na rozdiel od indického, slon africký je väčší a podstatne divokejší. Preto s obrovským rešpektom sledujem, ako sa jedna slonia rodinka vyberie priamo k našim dvom terénnym autám. Ale iba flegmaticky prejdú v našej bezprostrednej blízkosti, akoby sme tam ani neboli. Slon je nádherné zviera a je mi nesmierne ľúto, že sa neskutočné množstvo týchto zvierat stalo obeťou pre taký nezmyselný rozmar, ako sú výrobky z ich klov. Slony však na Maasai Mare stretávame každý deň, z čoho mám ozaj dobrý pocit a dúfam, že sa nám tohto obrieho tvora na našej planéte podarí zachrániť.

Stretnutie s ďalším členom „veľkej päťky“ už také príjemné pre mňa nebolo. Ubytovanie v rezervácii mám zabezpečené v komplexe pozostávajúcom z hlavnej budovy s reštauráciou a recepciou, okolo ktorej sú vo väčšej či menšej vzdialenosti prízemné chatky pre jednotlivých hostí. Na recepcii dostávame upozornenie, že ak ideme z hlavnej budovy do chatky a späť, vždy je potrebné telefónom zavolať miestneho zamestnanca a pohybovať sa iba s jeho dozorom. Moja chatka je od hlavnej budovy pomerne blízko, tak toto nariadenie ignorujem. Veď som starý zálesák, doma pracujem 25 rokov v lese... Ráno okolo štvrtej sa zobudím na čudné zvuky. Odhrniem záves na presklených dverách a asi dva metre pred chatkou vidím obrovského byvola. Ale ozaj obrovského. Ak by si to chcel so mnou rozdať, myslím, že by prebehol krížom cez moju chatku ako tank. Ráno rozprávam o mojej skúsenosti nášmu miestnemu sprievodcovi. Potvrdí, že byvol alebo nejaké iné zviera tu už napadlo viacej hostí, preto tie opatrenia nie sú iba marketingový ťah na zvýšenie atraktivity ubytovania. Cez deň už vidím obrovské stáda byvolov a spokojne môžem skonštatovať, že aj tomuto majestátnemu zvieraťu sa tu veľmi dobre darí.

Zazrieť leoparda už nie je také jednoduché ako napríklad veľké byvoly či slony. Predsa len, je to šelma, ktorá sa vie vynikajúco maskovať. Ale aj na toto zviera mám šťastie a sledujem ho v drsnej podobe predátora, ktorý čerstvo ulovil antilopu. A o pár minút vidím podobné divadlo, v ktorom hrajú hlavnú úlohu zakrvavené gepardy. Nuž, my chceme vidieť svet v romantickej podobe, ale v skutočnosti je príroda krutý boj, v ktorom prežije ten najsilnejší. A iba vďaka takémuto krutému boju je v prírode všetko v rovnováhe. Tú väčšinou narúša iba človek.

Lev je vraj kráľ zvierat. Môžeme s tým súhlasiť alebo o tom diskutovať. Určite sú silnejšie a nebezpečnejšie zvieratá, ale ak sledujete leva vo voľnej prírode, pochopíte, že titul kráľa si vyslúžil svojim správaním. Na levov v Masai Mare máme opäť šťastie, a to vo viacerých podobách. Najskôr vidíme samca a samicu pri už spomínanom krvavom divadle, keď sa hostia na ulovenej zveri. Potom však máme možnosť v priamom prenose sledovať párenie kráľovského páru. Ako to prebieha? Levica zobudí spiaceho leva, ten na ňu pomaličky ľahne, obaja zopárkrát zarevú, od rozkoše si ešte zahryznú do krku a je po všetkom. Stopovali sme to, aj s cestou leva k levici to trvalo presných 46 sekúnd. Opakujú to však približne každú polhodinu niekoľko dní, kým lev poriadne nevychudne. Na ďalší deň, na úplne inom mieste, stretávame aj levicu s mladými levíčkami. Rozkošné mačičky, z ktorých ale vyrastú poriadne šelmy. Tak len nech sa im tu darí.

Do „veľkej päťky“ mi už zostáva vidieť iba nosorožca.

Toto zviera je na pokraji vyhynutia. V celej oblasti tu žije momentálne iba desať nosorožcov. Takže vidieť ich je veľmi vzácne, a ak sú akurát niekde na tanzánskej strane, tak aj nemožné. Šťastie je však opäť na mojej strane a stretávam hneď dvoch. Po tomto stretnutí s som mohol skonštatovať, že som videl kompletnú „veľkú päťku“.

Afrika je kontinent plný kontrastov. Nehostinné púšte i nádherná príroda. Veľké mestá i maličké primitívne dedinky. Pre nás nepredstaviteľná chudoba, ale aj úsmevy miestnych obyvateľov a detí.

Po každej návšteve Afriky musím iba skonštatovať, že aj keď si to neuvedomujeme, žijeme v krajine, ktorá je v porovnaní s Afrikou neskutočne bohatá.

Vážme si preto naše Slovensko.

Ing. Jozef Jankov

Jubilanti

75 rokov

*Eva Hríbiková
Juliana Novotná
Elena Kováčová*

65 rokov

*Alena Bosíková
Tatiana Ličková*

70 rokov

Pavel Mitter

Srdečne blahoželáme

Narodili sa

**Lenka
Bakusová**

4.4.2023

Veľa šťastia

Michal Kviššimon

*16.4.2023 uplynul rok, čo náhle a
nečakane navždy odišiel...*

Spomíname

Spomienka

Verím, že dobrí ľudia nikdy skutočne neumrú. Aj keď odídu z tohto sveta, to podstatné, čo sme na nich milovali ako úsmev, názory, láskavosť, tu zostane navždy. Stále si uchováваме spomienku na ich výnimočnosť.

Igor GREGOR

Dňa 24.5.2023 uplynú 10 rokov odvtedy, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, brat a starký. S láskou a úctou spomínajú manželka Ruža, synovia s rodinami, súrodenci a ostatní príbuzní a známi.

Opustili nás

Anežka Kolláriková 20.4.2023

Erika Linderová 28.4.2023

Ľudovít Berky 14.5.2023

Marta Mel'agová 2.6.2023

Venujme im tichú spomienku.

Krásne poslanie

Deň detí, matiek a otcov sú nádherné udalosti, ktoré nám každoročne v priebehu roka pripomínajú dôležitosť týchto úloh a životných povolání.

Každý z nás vo svojom živo-

te musí prejsť a zažiť obdobie detstva, ako dievča alebo chlapec. Nie každý ale môže, chce alebo si zvolí úlohu byť v živote aj otcom alebo matkou.

S detstvom sa v živote spája množstvo vecí, ako sú: objavovanie, poznávanie, skúmanie vecí, vytváranie vzťahov, priateľstiev a lások, ale tiež s množstvom pádov, zranení, sklamaní a chýb, ktoré so sebou prináša proces dospievania. Toto všetko a ešte oveľa viac so sebou prináša detstvo.

Iste mi dáte za pravdu, keď poviem, že deti sú úžasné. Napriek tomu, že ešte nevedia hovoriť, chodiť a postarať sa samé o seba, všetci sa rozplývajú nad „zázrakom“, ktorým je nový život. Neskôr, keď sú staršie, nás ohromujú a niekedy možno aj zahanbujú svojou úprimnosťou, spontánnosťou, ale aj priamosťou a nespútanou energiou, ktorou oplývajú. Všetko toto nás „dospelých“ často privádza do „vývrtky“ a niekedy do zúfalstva, nervov a zlosti. Ale s rukou na srdci si asi priznáme, že nie oni sú mnohokrát divné, zvláštne, zlé alebo nevychované. Skôr my „dospelí“ sme v živote už tak otupení alebo zranení, že sa bojíme byť navzájom k sebe úprimní, priami, spontánni a veľakrát „obmedzení“ kvôli rôznym nepodstatným ľudským zvykom. Úvaha takýmto smerom nás privádza k zamysleniu a k otázkam, napríklad: Čo alebo kto je viac normálny? My dospelí, ktorí sme stratili alebo zabudli na to prirodzené, alebo deti, ktoré nás niekedy zaskočia našimi reakciami a správaním?

Keď sa zamyslíme nad trojicou pojmov dieťa, mama a otec, z ktorých každý má svoj hlboký a špecifický obsah, môže nám pripomínať aj hlbokú pravdu kresťanskej viery o Najsvätejšej Trojici, teda Boha Otca, Syna a Ducha Svätého. Okolo tohoto sviatku sa totiž sústreďujú aj tieto tri dni, ktoré nám pripomínajú dôležité životné úlohy.

Deti majú aj súvislosti s Najsvätejšou Trojicou veľkú podobu s Ježišom Kristom. On takisto prekvapil svojím správaním a postojom, slovami a skutkami nehľadiac na osobu alebo postavenie človeka. Mnohokrát prekvapil a zaskočil svojich poslucháčov. Tiež nastavoval zrkadlo všetkým, ktorí boli okolo neho, ako to často robia aj deti. Možno práve to nás tak často hnevá a znervózňuje, keďže deti sú zároveň mimoriadne vnímavé na všetko, čo sa deje okolo nich, ale taktiež spontánne reagujú a konfrontujú nás s našim správaním, slovami a skutkami.

Ježiš Kristus ale nebol len ten, ktorý konfrontoval, ale taktiež poukazoval na Otca a Ducha Svätého. Hovoril o nich a v podstate (tej bytostnej) bol jedným z nich a poukazoval na jedno z najväčších tajomstiev kresťanskej viery. Jeden Boh v troch osobách.

Podľa kresťanskej antropológie, teda náuky o človeku, o jeho podstate, živote, naplnení a celi osoby, sa muž a žena stávajú jedným telom a z tejto jednoty sa potom rodí nový život. Teda muž a žena, matka a otec sa stávajú základom genetickým, ale aj biologickým pre svoje dieťa. Môžeme povedať, že sú dokonalou jednotou v tejto trojici, ako Najsvätejšia Trojica. Preto je dieťa obrazom svojich rodičov. Správa sa podľa toho, čo zdedil alebo sa naučil. Ježiš Kristus v tejto súvislosti krásne hovorí a učí, že on koná skutky svojho Otca, alebo hovorí tak, ako ho naučil Otec. Toto vyjadrenie ma svoje dôsledky a stopy nelen v duchovnej, ale aj v tej ľudskej rovine.

Z toho, samozrejme, vyplýva obrovská úloha a zodpovednosť pre otcov a mamy. Dalo by sa nekonečne dlho písať o všetkom a mnohom, čo je ich úlohou, ale aj o tom, aké vznešené a krásne je to poslanie a povolanie.

Zámerné píšem povolanie, pretože aj v tomto prípade, ako v každom povolaní, ak má byť vykonávané zodpovedne, tak človek potrebuje byť do istej miery kvalifikovaný alebo minimálne potrebuje mať chuť sa niečo naučiť a vidieť zmysel svojej „práce“. Výchova detí a starostlivosť o ne prinášajú v živote iste aj ťažkosti, ale to zažívame v každom povolaní. Plácou, mzdou a hodnotou, ktorú v tomto prípade prijímame, je vychované dieťa, ktoré dokáže byť nápomocné nám aj svojmu okoliu a na ktoré môžeme byť hrdí.

Byť otcom alebo matkou je to najvznešenejšie povolanie a najzodpovednejšia úloha, aká nám bude v živote zverená, aj keď realita býva veľakrát úplne iná. Veľký zhon a starosti o obživu sa stávajú prioritou doby a života. Toto všetko ale nie je až taký problém. Starosti boli vždy a história nám ukazuje, že utopická vízia života bez práce, respektíve v blahobyte alebo luxuse, ktoré nám sľubovali a sľubujú rôzne režimy, ideológie a všetci, ktorí sa chcú zmocniť moci, je stále vzdialená.

Moja skúsenosť, nie osobná, ale z pozorovania, je taká, že zabezpečenie, materiálne alebo iné, nie je zárukou ani dokonalej a niekedy ani minimálnej výchovy ani šťastia rodiny, častejšie je to práve naopak. Je to skôr uvedomenie si dôstojnosti úlohy byť otcom alebo mamou a žiť toto povolanie a poslanie zodpovedne. Bez egoistických tendencií modernej doby, ktoré nás niekedy až neprímerne nabádajú mať čas iba pre seba a vlastné záujmy a deti zveriť buď ulici alebo prehnanému počtu krúžkov a aktivít.

Prajem všetkým deťom, otcom a mamám radosť do života a zo vznešenosti povolania, ktorého sa im dostalo a tiež zodpovedné a obetavé srdce pri plnení ich úloh.

Pavol Lojan, správca farnosti

Titul po 33 rokoch

Neapol je tretie najväčšie mesto Talianska, čo sa počtu obyvateľov týka (cca 975 000) a hlavné mesto regiónu Kampánia. Bolo založené v čase gréckych príchodov na Apeninský polostrov a počas stredoveku bolo po dlhú dobu centrom vlastného kráľovstva. Kedysi mesto riadilo pokrok v krajine, postavila sa tu prvá železnica, dve významné univerzity. V poslednej dobe je v Neapole sústredená aj značná časť juhotalianskeho priemyslu. Historické centrum mesta je zapísané do zoznamu UNESCO. Vďaka pestrej histórii mesta a jeho blízkeho okolia sú miestne múzeá plné vzácnych pokladov a tunajšie hrady, kostoly, kláštory a katedrály vás ohúria svojou krásou a pôsobivosťou. Niektoré sme navštívili.

Neptúnova fontána na ulici Municipio

Stredoveký zámok Nuovo

Hlavným cieľom našej návštevy v Neapole bol, samozrejme, futbalový zápas talianskej najvyššej futbalovej súťaže (Série „A“) medzi domácim SSC Neapol a minuloročným majstrom Talianska AC Miláno. Lístky na tento lukratívny zápas vybavili moji priatelia Peter a Peter Pohančanik ml. Leteli sme z Budapešti a za jeden a pol hodinky sme boli na medzinárodnom letisku v Neapole.

Hneď ako sme sa ubytovali, vyrazili sme do mesta. Okamžite bolo vidieť, že sme vo futbalovom meste, kde je tento šport určite najpopulárnejší. Všetky ulice, všetky balkóny boli obvešané bielo-modrými stuhami a dresom číslo 10 Diega Maradonu, ktorý tu hrával, a ako posledný získal titul v roku 1990. Samozrejme, všetci poznali nášho Mareka Hamšíka, ktorý tu pôsobil, a Stana Lobotku, ktorý tu hráva v súčasnosti. Fantastická atmosféra pred zápasom, spev, chorály, trúbenie, pochod fanúšikov cez mesto. No jednoducho zimomriavky po celom tele.

Pred štadiónom: zľava T. Roháč, P. Pohančanik ml., P. Pohančanik, J. Snopko

Výborný zápas síce nedopadol podľa predstáv fanúšikov, ale to vôbec neprekážalo. Mal som na sebe dres s číslom 68, s ktorým hráva Stano a temperamentní talianski fanúšikovia nás zastavovali a kričali „GRANDE STANO LOBOTKA, GRANDE HAMŠÍK“, podávali nám ruky a chceli sa s nami odfotiť. No zážitok na celý život.

Vpravo Janko Ďurica

A najväčšie prekvapenie bolo, keď sa pri nás zastavil bývalý slovenský reprezentant Janko Ďurica a hovorí: „Chalani, vy ste určite Slováci, ahojte!“ Domáci aj napriek prehre oslavovali titul po 33 rokoch.

Ing. Tomáš Roháč